

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K. za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabvale, domaći oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna . ulica Carintia št. 12.

Naše načelo.

III.

Tudi Slovenci izven Kranjske slede pozorno dogodkom v deželni zboru kranjskem. Saj smatrajo — iz razlogov, katere smo že povdarjali — to zbornico parlamenta, čegar važnost sega preko mej dežle kranjske; saj vidijo v njej svoj slovenski narodni parlament; saj se v tej zbornici mnogokrat sklepajo in razpravljajo stvari, ki niso le lokalno kranjskega, ampak so splošno-slovenskega, kulturnega ali političnega pomena.

Dogodek takega splošnega slovenskega pomena je bilo tudi dejstvo, da se je v tej zbornici etablierala obstrukcija, da je katoliško-narodna stranka s tem skrajnim parlamentarnim sredstvom zaustavila legislativno delovanje v naši osrednji pokrajini.

Mi smo povedali že hitro tedaj in ponavljamo danes, da ne moremo odobravati tega koraka katoliško narodne stranke. Mi izjavljamo na ves glas, da ni bil srečen trenutek, ki je bil navdahnjen to misel. Kajti vsi vzroki (pa naj se je njihova resnična veljavnost še tako multiplificirala) niso bili v nikakem razmerju z veličino storjenega koraka in s posledicami, ki so po tem koraku navstale za deželo.

No, to ni stvar nas obmejnih Slovencev. Če se občinam in raznim ustanovam po Kranjskem vidijo cilji katoliško-narodne stranke na Kranjskem v nje bojih z narodno-napredno nasprotnico toliko visoki, da so vredni takih žrtv — kdo bi imel pravico prigovarjati jim? Zadovoljni oni — tudi mi ne smemo godrnjati in nergati!

Ali neki drugi moment je, ki nas sme in mora zanimati in o katerem govoriti imamo vsi pravico. To je pojav, ki je zvest spremljevalec vse borbe med obema slovenskima strankama in ki se kaže v javnem, socialnem in političnem življenju in v deželni zboru. Trajen efekt je to, kateremu moremo slediti kakor rudeči nit po vsej zgodovini strankarskih bojev na Kranjskem zadnja leta.

Posledica silnemu boju med obema strankama na Kranjskem — kateremu bi menda zastoj iskali primere v tej državi, kar se dostaje neizbirčnosti v sredstvih na obeh straneh — je vseslovenska važnost. To je moč in veljava nemškega življenja v deželi in v nje parlamentu; veljava, ki ne nabhaja opravičenja v faktičnih odnosih, v naravni poziciji nemškega življenja v deželi. Uvaževati treba maloštevilnost Nemcev na Kranjskem; uvaževati treba, da se še to nemštvo, kolikor ga je, po veli-

kem delu rekrutira iz slovenskega odpadništva; in uvaževati treba slednjič, da so (to treba priznati) trdno gospodarsko pozicijo kranjskega nemštva po ogromni večini zgradili slovenski žulji, v kar imamo eklatanten izgled v kranjski hranilnici, in o čemer nam priča nepobitna resnica, da bi moralo najmanj devet desetina nemških in nemškutarskih trgovin v Ljubljani izpreči, čim bi jim odpadla slovenska klijentela.

Ako uvažujemo vse to, smemo reči, da politična in narodna veljava, ki si jo umeva pridobivati in ohranjati nemštvo na Kranjskem, daleč presega tiste meje, ki bi mu bile prečrtane po razmerju njega števila, tiste meje, v katere bi bila utisnjena, ako bi jih ne širilo združeno medsebojno razmerje med obema strankama na Kranjskem.

Posledice temu boju se kažejo še posebno v deželni zboru kranjskem. Tudi ob viharjih, ki so divjali v zbornici ob začetku obstrukcije, in pozneje, na prizadevanjih, da bi se našel kakov arrangement, je bil nemški del zbornice faktor, enakoroden obema slovenskima strankama, le z razliko, da mu je bilo položeno nerazumno ugodneje, nego rešenima strankama. Isti isti krvaveli, Nemci pa so uživali!

Povod tem člankom so bile vesti po listih, da so se v namen, da se v deželni zboru kranjskem neha obstrukcija, vršila pogajanja med vlado in zastopniki vseh treh strank. Ponavlja se zopet prizor, da se v deželi, ki je po 95% slovenska, nemštvo dovoljuje ingerencija daleč preko meje vsacega opravičenja. To pa sega do kaže tudi obmejnih Slovencev, ker ta nemška ingerencija je barikada, ki deželni zboru kranjskemu zapira pot, da ne more postati to kar bi lahko bil in bi moral biti za — ves narod in posebno še za nevarne pozicije ob periferiji.

Politični pregled.

V Trstu, 13. februarja 1903.

Državni zbor. V večerajšnji seji poslanske zbornice predložil je poslanec Benatti interpelacijo, v kateri zahteva, naj bi se za čuvaje v koperski ječi nastavljal Italijani.

O nadaljevanju razprave glede konverzije avstrijske rente bil je vsprejet predlog posl. Kathreina, naj se o tej predlogi nujno razpravlja.

Poročevalec dr. Steinwender je priporočal, naj se predloga vsprejme nespremenjeno, tako, kakor jo predlaga vlada. — Priporočal je tudi resolucijo posl. Abrahamovica, ki pozivlje vlado, naj pozneje, ko bo konverzija izvršena, predloži zakonski načrt glede znižanja zamudnih obrestij na

svetu tudi na zavrženo ljubezen ter je bil prepričan, da bi mu tudi ona ne bila podala nikakega zadovoljstva. Ali sedaj — od večeraj — pod toplim, dragim dihom doma, v tej okolici, v kateri je take blažene dneve z Blanso preživel — v današnji družbi z Vero, v struji tega gozdnega vzdih, v hlapi te vlažne zemlje — matere, se mu je v srcu in v duši vse nekaj budilo, davno vsjavane strune notranjosti, davno nedotaknene žice kakor da so zaigrale in zopet oživele. Ravno tako je bilo kakor kadar v mladem solncev oživljajo mušice, zamrle že od leta in leta. Zopet je umel svoje nekdanje oduševljenje, zopet je v spominih na prošle dni drhtel in se topil v ganotju in vso dušo mu je pokrivala tiha bôl, da je zavoljo bliščeče ničevosti posvetne po svoji krivdi izgubil vse to. — Oh — osvojiti si zopet take mlade dni! Objela ga je skoraj mrznja ne samo na svojo nekdanjo željo za svetom in vspehom v njem, ampak tudi na pozneja svoja prepričanja, s katerimi je gledal na svet s prezirom in s katerimi je iskal sredstva, da bi ta svet spreobrnil in poboljšal. — Ah — neka sladka trdnost mu je legala na dušo, poču-

zacstalih davkih in pristojbinah. Pripomnil je, da bi bila anomalija, ako bi naša država še nadalje obdržala 4-2% rento, ko vendar znaša kurz ital. 4% rente 102. Izjavil se je tudi proti znižanju obresti od rente na 3½ in priporočal kakor najbolj umestne 4% obresti. — Povdarjal je, da je obstoječi državni dolg samo avstrijski, ker je Ogrska leta 1867. vsprejela le plačevanje dela obresti ne pa dolga.

Avstrija ima torej, kakor jedina dolžnica pravico, da dolg izplača ali da ga po konvertuje, kakor jej je ljubo, ne da bi bila o tem odvisna od Ogrske. Ako bo konverzija prinesla kak dobiček na obrestih, ne bo imela Ogrska nobene pravice do tega dobička. V glavni razpravi govorili so: finančni minister Böhm Bawerk ter poslanci Choe, Morsey in Strobach, na kar je zbornica prešla v podrobno razpravo.

V prvi točki se je na predlog poslanca Mengerja z ogromno večino brisal pasus »v najvišjem znesku 3620 milijonov kron z največ 4% obrestmi« in se nadomestil z besedami: »vlada je pooblašena obveznice avstrijskega državnega dolga, kreiranega s zakonom od 30. junija 1868. v papirju in v kovanem denarju proti 4-2% obrestim konvertirati v 4% davkov svobodne obveznice v kronski veljavi...« Proti tej spremembi in za vladno stilizacijo glasovali so le Poljaki in nekateri veleposestniki. Vse druge točke so se vprejele nespremenjene in je bil slednjič zakon vsprejet tudi v tretjem čitanju.

Na to je sledila razprava o nujnem predlogu posl. Ferjančiča glede termina za menjicne proteste.

O položaju. Večerajšnji dan je bil pomemben za ministerstvo in za ves položaj. Prišel je dve odločitvi. Zbornica je potem nujnosti rešila konverzijo predloga v vseh treh čitanjih, vojni odsek pa je z večino glasov vsprejel vojni predlog.

Za prvo predlogo ni bilo načelnega nasprotstva, razprava se je sukala le o načinu in o dimenzijah. Drugače je z drugo, z vojni predlogo. Ta razburja duhove že dolgo časa to in onostran Ljve in je prišla že občutno neugodno vojni upravi in vladama. Vladi sti se že enkrat morali umakniti pred vseobčim odporom in preosnovati predlog. S prvo predlogo je hotela vojna uprava po ovinkih doseči — nekako antihotapiti — povišanje kontingenta novincev, s tem, da bi se trije najmlajši tečaji — kakih 25.000 mož — nadomestne rezerve pritegnili v aktivno službo.

Ali odpor proti temu je bil silen. V novi predlogi je morala vojna uprava imenovati otroka po pravem imenu, odkrito je morala stopiti pred oba parlamenta z zahtevo

ti je v tem trenutku željo po miru in brezdelju. Jemati življenje tako, kakoršnje je, trpeti in samo dober biti, pokoriti se neizprosnim zakonom splošnosti — oh, kako divno bi bilo to! Tih neznano preživljati svoje dni v priprostitih dolžnostih vsakdanjega življenja — koliko blaženstvo! In slika Verina mu je zopet zabrodila pred dušo, ali blede, izmučeni obraz Blansin, kakor sega je pred stavljaj po onem pismu njene matere, stavil se je predenj in on se je zgrznil:

»Jaz sem krivec — jaz sem grešnik — in čemu se imam še nadejati — in prav tu, kjer sem zagrešil, in k temu še na njeni sestri!« In sramoval se je svojega egoizma, a vpraševal se je tudi kaj bi vera rekla in kakova bi bila nasproti njemu, ako se je razkril kakor ubijalec njene sestre? In očitno težko mu je bilo, ko je pomišljal, da bi moral storiti to na vsaki način, ako bi se kdaj zbližali njegova in Verina duša.

V tem je zadonel od daleč poludanski zvon. Lev se je vzdignil in odšel iz šume. Zasukal jo je proti polju, kjer je menil srečati Vero. Tam je bilo trganje turščice že dovršeno. Na robu njive je ležalo klasje, a

po povišanju kontingenta novincev za nekaj nad 20.000 mož, a minister za deželno brambo je moral obljubiti razne olajšave in zboljšanja.

O tej novi predlogi je večeraj glasoval vojni odsek ter jo vsprejel. Ali dvomimo, da bi se vojna uprava posebno veselila tega vspeha, kajti večina je znašala le 4 glase. Za je glasovalo 18 členov odseka, proti pa 14. Proti so glasovali: zastopniki krščanskih socialstov, Čehov, Vsenemcev, 1 nemški klerikalec, Jugoslovani (Pogačnik in Ploj) in zastopnik socialistov. Jugoslovani so se odločili večeraj, da bodo glasovali proti. O posvetovanju v njihovem klubu poroča »Nene Freie Presse«, da so poslanci tožili radi germanizacije in itilijanizacije. Vladi da treba enkrat pokazati, da tudi proti Jugoslovonom si ni smeti upati vsega.

Tudi radi imenovanju uradnikov je bilo čuti britkih tožeb in sploh radi zastopljanja Hrvatov in Slovencev, in protežiranja Nemcev in Italijanov. Radi vsega tega je odločil klub, da imasta njega zastopnika v vojnem odseku glasovati proti predlogi. Ta sklep pa ni še obvezen tudi za glasovanje v plenumu.

Junaško so se držali — kakor je že njihova staroslavna navada — naši Italijani. Toliko časa so britko rekrimirali radi neznanih vojnih bremen in napovedovali opozicijo vladi, da so slednjič večeraj ukrenili tako, da niso rekli ni »da«, ni »ne«, to je, poslance Rizzi in Mauroner sta se nekam izgubila, da jima ni trebalo glasovati.

To so torej tisti junaki, ki se vedno širokoustijo se svojo »najstrožjo opozicijo« proti vladi. Ko pa je prišel odločilni trenutek, pa se skrivajo kakor — Bog nam grehe odpusti — stare babe. Oni si mislijo, da s takim postopanjem varujejo oves in sitiyo volka, ali svet mora enkrat priti do prepričanja, da so to politiki, ki — niso resni!

Iz ogrske zbornice. V večerajšnji seji ogrske poslanske zbornice nadaljevala se je razprava o vojni predlogi. Opozicija je nadaljevala z obstrukcijo.

Koštutovec Sebens je uležil interpelacijo z ozirom na vsprejem srbske kraljeve dvojice v Zemunu od strani hrvatskega bana. Interpelant se je spodtikal nad tem, da je ban rabil izraz »avstro-ogrski« meja, kar da je v nasprotju z ogrskim državnim pravom. — Ministerski predsednik je na to odgovarjal, da se v tem slučaju ni šlo za povdarjanje državnega prava, temveč, da je bil to le čin kurtuazije. Sicer pa da je ban v svojem govoru tudi rabil izraz »ozemlje dežel ogrske krone«.

Ogrski škofje v nasprotju s pa-

pri vsakem kupu so kmetje razmetavali turščico v tri ravne kupe. Na turščinem polju so zveneli deklški glasovi v živahnem razgovoru. Nekatere so pobirale fižol, druge so sekale turščevino, vse v pridnem delu, vse vesele, in vse v belih čistih krilih z nedeljskimi pečami. Vsa njiva je sijala ne le od peludnevnega solca, ampak je bila tudi kakor oblita od vesele vzbujenosti težakov, njihove radostne delavnosti, njihove ljubezni do tega zlatega klasja, njihove zvestobe in spoštovanja do te črne zemlje, ki jim tu daje hrane in življenja. Z nekim zadovoljstvom so pripovedovali stari kmetje okolo kupov, kako je bilo delo v pomladi, kako se je bilo v poletni suši bati za letino, kako je dež v avgustu vse popravil. Mladenci so žvižgaje tekmovali, kdo više vzdigne poln koš in kdo ga hitreje napolni; objestni smeh jim je spremljal delo in šalo. Najdrznejši so klicali deklcam na polju dobrodušne zabavljice, na katere so deklce slično odgovarjale; na nekatere predebele so se odziviljale le hohotanjem. Tu pa tam se je iz turščevine oglašala drobna na pol glasna pesmica katere deklce. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal **Kaaver-Sándor-Gyalaki**; prevel **M. C.**

XIII.

V šumi je postajalo svetleje, opoludansko solace je obilo s toplim valom. Levovo ležišče, no, on ni pripominjal ničesar. Še vedno se je utpljal v svoje spomine. Obraz mu je imel o tem bolen, mučeniški izraz. — Skoro da je zopet prestal vsot svojo nesrečo. Res, bilo mu je teže in boleatnej enega tedaj, ko se je to godilo. Tudi sedaj se mu je obraz pordečel od arama, ko je mislil na svoje pismo, in sedaj mu je sree hotelo počiti, ko se je spominjal njenih pisem. Ah — ali tedaj je imel vsaj proti tem bolečimans svojo vero in svoje nade v svet — potem, ko sta ga hudobija in hinavstvo ljudij uverila, da njih svet ne more dati sjaia pravega in čistega blaženstva, ko je videl, da je volja in želja pojedinec brez vsake moči za svetle vapehe, ampak delujejo tu le slepe sile, tedaj je bil že nekoliko prbolel svoje m. — in je nekoliko raztegnil svojo sodb o

peževimi odredbami? Z ozirom na našo večerajšjo politično vest pod naslovom »Delo — madjarizacije« nam je še dostaviti, da je ogrski primasi Vaszary v svojem narodnem madjarskem fanatizmu postopal proti jasnim odredbam sv. Stolice, ki je specijalno za madjarske škofije izdala instrukcije, da morajo vkljub zspovedim posvetne šolske oblasti naložiti veroučiteljem, naj krščanski nauk poučujejo v materinem jeziku šolskih otrok!

Ne moremo si torej raztolmačiti, da-li je primas ogerski direktno prelomil ukaze sv. Stolice, ali pa je morda ta poslednja sprememba svoje prejšnje odredbe in jenemadjarske narodnosti na Ogrskem tudi v cerkvi izročila madjarskemu šovinizmu na milost in nemilost?

Tako na Madjarskem. Torej tudi »vitežki« madjarski narod je začel posnemati naše primorske poglavarje. Tudi v naši škofiji, posebno pa v Trstu, se otroci morajo siloma učiti krščanskega nauka v italijanskem, ali pa celo v še bolj tujem jim nemškem jeziku!! Preskrbljeno je tako natanjko, da še ono par slovenskih kapelanov tržaških ne morejo priti do tega, da bi se jim izročilo vsaj slovenske otroke za krščanski nauk. Še celo na šoli družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu ni hotel škofijski ordinarijat pod sedanjim vodstvom izročiti poučevanja krščanskega nauka na tej edini slovenski šoli slovenskemu duhovniku, ampak je pouk v več razredih te šole izročil italijanskemu duhovniku Apoloniju, ki je znan iz Riemaških dogodkov!

Ni se torej čuditi, ako je v novejšem času začelo vreti na verskem polju na Slovenskem, na Hrvatskem in tudi na Madjarskem; in da tudi na tem, vsem narodom svetem mestu ni več miru! Krivo je temu, ker so cerkveni krogi prenesli v cerkev krivično politiko, da bi s tem ustrezali različnim zistemom! Nikako čudo ni torej, ako so se narod, kateri so ti zistemi nevarni, začeli upirati tudi uslugam na cerkvenem polju zistemom v prilog. Oai, ki so poklicani, naj razmišljajo, da ne bo prepozno!

Banov francozki pozdrav srbskemu kralju. Ne treba praviti, da je grof Khuen Hedervary se svojim francozkim pozdravom v isti meri, kakor je hotel upoštevati občutni šovinizem svojih madjarskih — istomišljenikov, ušalil ne le vse zavedao hrvatske, ampak — mi smo uverjeni o tem — tudi vse ono srbstvo, ki ni v zvezah in vsled tega v zavisnosti od sedanjega zistema na Hrvatskem.

»Obzor« povdarja neoporečno resnico, da je grof Khuen pozdravljal srbskega kralja kakor ban Hrvatske.

Ta moment bi bil moral naglašati v svojem nagovoru. Ali ni storil tega, ker je sledil tendenciji, ki se je razvila v pravi sistem, tendenciji, da banska čast in dostojanstvo ne dohajata do izraza — da ne pride do izraza posebnosti po ožji kraljevine Hrvatske in Slavonije kakor posebne politične individualitete. Če se je pa ban že hotel izogniti temu, bilo bi logično, da je povdarjal kar avstro-ogrsko monarhijo — in ne samo dežel ogrske krone — saj Krašedol je nedvomno v obsezi monarhije. »Obzor« zaključuje: Mi vemo, kako vlogo igra francozki jezik, ali v tem slučaju, o hrvatski ban pozdravlja srbskega vladarja, ko torej predstavitelj enega dela naroda pozdravlja kralja in vladarja drugega dela istega naroda, samo drugega imena, in to na teritoriju, kjer je hrv. jezik službeni jezik, bilo bi to ne le v dokaz uljudnosti dotičnega gosta sosednje in bratske kraljevine, ampak tudi dolžnega obzira do določil zakona, ako bi kraljev namestnik pozdravil gosta v skupnem rojstnem jeziku enega in drugega dela naroda, Hrvatov in Srbov! Tako uljudnost bi radostno občutili Hrvati, Srbi in vladar kraljevine Srbije, a bila bi na mestu tem bolj, ker je sam Szell rekel nedavno, da potovanje srbske kraljeve dvojice nima političnega pomena... A to se menda ni smelo storiti...

Položaj na Balkanu. Tudi londonski listi pišejo jako pesimistično o položaju na Balkanu ter izrekajo svoje prepričanje, da je vojna na Balkanu neizogibna.

Postopanje Turčije da pojasnjevati tudi imenovanji dveh novih valijev in sicer Hussein-Effendija in Rešad-Reya, ki dokazujeta nemogućnost, da bi imele reforme kak vspeh. — Vojna med Turčijo in Bolgarijo da je torej neizogibna; in ker je sultan prepričan, da bi tudi v slučaju zmage izgubil Macedonijo, se je bati, da se bodo potem Turki grozno ma-

ščevali nad kristijani, ne izvzemši Armencev.

Včeraj je imel na Dunaju sejo odbor, ki se je pred kratkim sestavil iz nekaterih jugoslovanskih poslancev in drugih prijateljev zatiranih Macedoncev. Temu odboru je namen vzbujati v Avstriji zanimanje za macedonsko vprašanje in pričeti akcijo na korist Macedoncev.

V tej seji je bila vsprejeta resolucija, ki obžaljuje žalostni položaj, v katerem se nahajajo oni balkanski narodi, ki so še pod turškimi jarmom. Odbor je izrazil željo, naj bi se kmalu odpomoglo temu neznosnemu stanju ter naj bi se kmalu storilo konec temu klanju nedolžnih oseb. Izrekla se je še želja, naj bi vlasti, ki so podpisale berlinske pogodbe, povzročile, da se slednji izvedeta §§ 23. in 61. iste pogodbe, da se na ta način prepreči revolucija ali vojna, katere se je bati za prihodajo spoulad.

Iz Carigrada poročajo med tem, da Turčija nadaljuje mobilizacijsko akcijo. Tretjemu turškemu voju (solunskemu) sta se dodala dva konjeniška polka. Temu voju, ki je sestavljen iz 5 divizij, da se doda še česta za okraj Petrič.

Z Dunaja prihajajo tudi zelo vznemirljive vesti in se zatrjuje, da je več nadomestnih rezervistov pozvanih v službovanje za nedoločen čas. Tudi nekaj rezervnih častnikov da je pozvanih na vojaške vaje, kar se v zimskem času nikdar ne dogaja. Ljubljanska garnizija da je bila v kratkem času trikrat zaporedoma alarmirana.

Tudi iz Sredca došla brzjavka potrjuje vesti o mobilizaciji v Turčiji. Zatrjuje se namreč, da je bolgarska vlada odposlala svojim diplomatičnim zastopnikom v Petrogradu, Parizu in na Dunaju noto, v kateri jim nalaga, naj dotične vlade opozore na zbiranje turških čet v obližju Drinopolja. — Bolgarska vlada izjavlja, da bo tudi ona prisiljena odrediti slične koncentracije bolgarskih čet na turški meji, ako Turčija ne suspendira svojih vojnihih pripravljanj.

Ker se je te dni zatrjevalo, da tudi Bolgarija mobilizira, poroča oficijelna bolgarska brzjavna agentura, da so te vesti neosnovane. — Kljub temu oficijelnemu dementiju pa se na Dunaju še vedno vzdržuje vest o mobilizaciji Bolgarije, trdi se celo, da je ta vest došla iz oficijelnih krogov. Nadalje poročajo z Dunaja, da je Sarafov najel tam več zdravnikov za sanitetno službo v Macedoniji.

Tržaške vesti.

Dvajsetletnica. Zadnja »Naša Slova« piše: »Dne 1. t. m. je minolo dvajset let, odkar je prevzel uredništvo »Naše Slove« gospod prof. Matko Mandić, sedanjí naš glavni sotrudnik v Trstu.

Ne vemo, komu je bolj častitati: ali gospodu profesorju Mandiću, ki je v tej dobi toli častno in možki — kakor je možno le tam, kjer je najidejalejša ljubezen harmonično združena z nezlomljivo odločnostjo — vršil težko nalogo slovanskega žurnalista ob toli težavnih okoliščinah; ali pa listu, ki je tako dolgo vrsto let imel na razpolago tako moč, kakoršna je gospod profesor Mandić?!

Če hočemo zadeti pravo, moramo častitati — obojema!

Vseslovanska umetniško-obrtniška razstava v Petrogradu 1. 1904. — Kakor smo že poročali v našem listu se bo prihodnje leto vršila v Petrogradu vseslovanska umetniško-obrtniška razstava.

Namen te razstave je, da se ustanove neposredne zveze ruskih prebivalcev s sorodnimi jim prebivalci drugih dežel, in da se razkaže sedanje bitstvo slovanskih narodov, njihov plemenske posebnosti in gospodarski položaj, ter pridelki in izdelki njihovih dežel, njihove obrti, rokodelstva in umetnosti.

V dosego tega namena so se po vseh slovanskih deželah v Avstriji ustanovili posebni posredovalni odbori, kateri dajejo natančnih informacij, kako in kaj se more poslati na razstavo. Za Slovence obstoji tak za sedaj provizoričen odbor, v Ljubljani, kateri se pa popolni in postane definitivni. Isti odbor se je obrnil do vseh primorskih poslancev s prošnjo, da bi se tudi v Trstu, Istri in Gorici osnoval tak odbor, ki bi stopil v dogovore in zvezo z omenjenim odborom v Ljubljani ter bi deloval na to, da bodo tudi Slovenci po svojih močeh zastopani na veslovanski razstavi v Petrogradu.

Predno se pa tak odbor osnuje, vabijo se vsi oni, ki nameravajo poslati kaj na to

razstavo, ki mislijo vstopiti v odbor ter se sploh zanimajo za to razstavo, da pridejo prihodnjo nedeljo dopoldne ob 10. uri v »Slovansko čitalnico«, kjer dobe pojasnila od podpisanege.

Trst, dne 10. februarja 1903.

M. Mandić.

Namestnik grof Gočss je odpotoval danes v Gradiško, da se z odposlanci ministerstev za notranje stvari in poljedelstva udeleži obhoda rek Soče in Tore v Furlaniji.

Dogodki v Riemanjih. V torek dne 10. t. m. jutraj je prišel v Riemanje novi latinski kapelan, gospod Krančič. Ob 8. uri se je oglasil zvon, ki je zvonil na njegovo latinsko mašo. Na poti blizo cerkve so se nabrali riemaški otroci. V cerkev ni hoteli iti nikdo. Nekoliko časa potem je šla v cerkev neka 66-letna dekla iz Doline, ki služi v Riemanjih. Otroci so jo vsprejeli zvižganjem, ona pa je šla naprej v cerkev. Ko se je vračala, so jo otroci zopet sprejeli z zvižganjem. Drugega se ji ni nič zgodilo in vendar jo je to silno vzežilo. Gospodarja in sploh nobenega od njene družine ni bilo doma. Ko so prišli, jim je pravila torej, da je mislila, da bo maševal njih prejšnji kapelan; zato da je šla v cerkev. Ako bi bila znala, da bo latinska maša, bila bi ostala doma. Zvižganje otrok je bilo čuti tudi v hišo g. kadelana Krančiča.

Takoj drugi dan so bili štirji orožniki v Riemanjih, ki so imeli strogo preiskavo.

Prej so imeli Riemanjci usmiljenje z gvsposdom Krančičem. Po tej ovadbi so postali proti njemu — oprezni!

Vse druge dni ni prišel nikdo v cerkev. Niti sploh v dotiko nim. Zastonj je vabil (po poštne slugi iz Boršta) k sebi občinske poglavarje riemaške! Nikdo ga ne pozdravlja, niti ne pogleda!

Postaja jasno! Dolgo so se iskali in slednjič so se vendar srečno našli!

Tržaški listi »Triester Zeitung«, »Gazzettino«, »Trieste« in »Piccolo« javljajo veselo vest, da je Žid Venezian vsprejel tržaškega vladiko dra Nagla, ko je isti večer obiskal tržaško bolnišnico. Oficijozni vladni in židovsko-framasonski listi so vsi polni velikih ljubeznjivosti, ki sta si jih visoka gospoda prijazno izmenjavala. O tej priliki je daroval gospod vladika — kakor poroča »Piccolo« — 50 K za rekonvalescente. »Triester Zeitung« pa je v svojem veselju zvišala to svoto celo na 500 K.

Ni se čuditi, ako Buttignonijska »Riesazione« v svoji zadnji številki piše, da jej je v neki meri ljuba sinagoga in njena politika! Tudi »Amico« in »Avvenire« bosta gotovo z znano previdnostjo zatrjevala vpliv Žida Veneziana v katoliški cerkvi.

Tako so se torej sedaj zložile vse tri camorre v Trstu proti Slovincem. Nam pa ostajajo — Riemanje!

Zaupniki za določanje škod vsled elementarnih nezdod. Na mesto umrlih Simona Prašelna s Kontovelja, Josipa Zuljana iz Kolonje, Evgena Haelingerja iz Gornje Kjarbole, Josipa Jeriča iz Škorklje in Josipa Kralja iz Trebič so na predlog magistrata imenovani kakor zaupniki za določanje škod vsled elementarnih nezdod: Jernej Štoka s Kontovelja št. 97, Fran Zuljan iz Kolonje št. 179, Fran Germek iz zgornje Kjarbole št. 610, Marko Vičtin iz Škorklje št. 342 in Herman S. ſukler (!) iz Trebič.

»Slovansko pevsko društvo« opozarja še enkrat svoje cenjene gg. pevce in pevke, da se vsi udeležijo skupne vaje, katere bo danes zvečer ob navadni uri.

Slovenska dekliška šola družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. Napovedana je bila za nedeljo dne 15. t. m. veselica v Barkovljah, kjer ste se imeli predstavljati igri »Materin blagoslov« in »Čarovni zvonček«. Ker bo pa v nedeljo velik delavski obhod, in spomin obletnice padlim žrtvam, mora se ta veselica odpovedati. Šolsko vodstvo je dolžno gledati v prvi vrsti na šolske otroke. Jasno je torej, da se o priliki takega burnega prizora, kakor je delavski obhod, ne sme otrok voditi v javnost in da se mora vstaviti tudi vsaka šolska veselica.

Ako pa moramo to veselico za sedaj odložiti, ne smemo je nikakor popolnoma opustiti. Zato javljamo, da se bo ista veselica vršila 14 dni pozneje, namreč v nedeljo dne 1. marca t. l. Toliko za zdaj, pozneje pa se zopet oglasimo z obširnejim poročilom.

Darovi. Na upravo našega lista je poslal Fran Štolfa iz Sežane 8 K 72 stot, ka-

tere je nabral za možko podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu o priliki svatbe Bole-Mahni na Grahovem brdu.

Osnovni občni zbor zavarovalnice za govejo žlvino za Sv. Mar. Magd. Zg. in Spodnjo. V nedeljo, dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne vršil se bo v prostorih g. Antona Mklaveca pri Sv. Mar. Magd. Spodnji osnovni občni zbor zavarovalnice za govejo žlvino za Sv. Mar. Magd. Zgornjo in Spodnjo.

Dnevni red: 1. Čitanje pravil. 2. vpi-sovanje in 3. volitev začasnega odbora.

Kmetijska in vrtnarska podružnica v Lonjerju bo imela dne 15. t. m. ob 4. in pol uri pop. redno zborovanje v prostorih g. Andreja Čoka, št. 104 v Lonjerju. Ta občni zbor sklicuje se v drugič, ker za minolo nedeljo sklicani občni zbor ni bil sklepčen. Dnevni red je sledeči: a) nagovor načelnika, b) poročilo tajnika in blagajnika, c) posvetovanje o strelni postaji, d) izvolitev novega odbora, e) posamični nasveti.

Vabilo. Čitalnica pri sv. Jakobu vabi vse svoje častite ude kakor tudi svoje plesoljubne prijateljice in prijatelje na plesni venček, ki se bo vršil jutri, v soboto ob 9. uri zvečer v dvorani Mally, ulica Torrente, št. 16. Plesal se bode ples »Kolo« ki vzbuja že ves čas naših priprav mnogo zanimanja. — Vstopnina za gospice 60 stot. za gospode 1 K. — Ples zvrši ob 4. uri jutraj. Bodite zagotovljeni, da se bomo prav dobro imeli!

Prav obilne udeležbe se nadeja

o d b o r.

Za smeh. Kako nevhvaležni so postali naši sosedje iz bližnjega kraljestva — priča sledeči avtentični slučaj:

Martin se je udeležil leta 1866 bitke pri Kustoci. Sreča mu je bila — mila, da ni bil ranjen, a tudi odlikovan ni bil — revaž. Služil je v XVI. stotniji, ki je nosila ime »Principe Umberto«. Udeležil se je bitke pri Villafranca. Po dovršeni vojni se je revež klatil okolo raznih gospodarjev. Leta 1870. pa je »vstopil« v službo neke pogrebne družbe, potem je služil še pri raznih pogrebnih družbah in je pred kakimi 10 leti »vstopil« k tramvaju v Veroni. Ne vemo, je-li bila kriva nesrečna zvezda, ali laška nevhvaležnost — fakt je, da je Martin ostal na koncu svojega 40 letnega življenja le Martin in da so ga te dni prodali nekemu mesarju, kateri je napravil iz njega okusnih salamov! — Martin je bil namreč — konj!

S tako pašo pasejo tržaški čifuti ovčice svoje 2000-letne — kulture!

Porotno sodišče. Včeraj se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem vršila kazenska razprava proti uradniku lista »Lavoratore«, Chiussu, na tožbo M. R. Percoia in H. Buchberger-ja, katere sta prvega tožila radi razžaljenja časti potom tiska. Porotniki so s 6 proti 6 glasom pritrdili vprašanju, da je Chiussi doprinesel dokaz resnice, vsled česar je bil obtožene oproščen.

Spoznano truplo. Truplo, katero so našli, kakor smo sporočili, v neki jami blizu Bazovice, so spoznali in je mrtveo 60-letni Ivan Kovač, ki je stanoval v ulici Barriera vecchia. Dne 24. avgusta min. leta oddaljal se je bil isti od doma in dejal, da gre v Ameriko.

Samomor. Sinoči se je na svojem stanovanju v hiši štev. 10 ulice S. Spiridione zastrupil 53-letni vratar Ljudevit Toffoli.

Dražbo promičnih. V soboto, dne 14. feb. ob 10. uri predpoludne se bodo vse potrebne tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnih: ulica Donata 7, hišna oprava; ulica dei Forni in ulica delle Poste, hišna oprava; ulica Caserma 11, oprema v zalogi; ulica della Zonta 2, tipografski stroj in razno.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. jutraj 3.5, ob 2. uri popoldne 7.5 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 772 4. — Danes plima ob 10-27 predp. in ob 10-50 pop.; oseka ob 4-35 predpoludne in ob 4-30 popoldne.

Kakor je splošno znano, dajajo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Kompromis med irredento in dalmatinsko vlado — razbit!** Društvo »L'Unione« v Zadru je hotelo dne 8. t. m. prirediti ples. Dvorana je bila prek in prek

irredentistiški odičena. Lepo po vrsti so bile slike: kralja in kraljice italijanske, znaki Garibaldija in Mazzinija in italijanske zastave. A vse je bilo nakleščeno evetjem »Margerite«. Bilo je tudi nekaj irredentovskih napisov in določeno je bilo, da bo godba igrala tudi neke znane marše. — Oblast pa je poslala — vrag sem vedi, od kod je vzela toliko korajža! — svojega zaupnika s pozivom, naj izvolijo sneti nekatere slike in znake, ali pa naj obesijo tudi kaj, kako sliko, ki bi pričala o njihovi avstrijski lojalnosti! (To je res divno! Oblast si je torej želela nekakega kompromisa med irredentarsko demonstracijo in avstrijsko lojalnostjo! Uprav v zmislu vladnega sistema v naših primorskih pokrajinah!)

Ali naši primorski irredentariji nočejo biti polovičarski ljudje in si mislijo: če je že, pa naj bo popolno! Vodstvo društva se je uprlo zahtevi zaupnika oblasti. A ko je ta izjavil, da drugače ne dovoli plesa, je uprava odločila svojo čast in razpustila vse! In plesa ni bilo!

Tako se je zgodilo v avstrijskem Zadru dne 8. februarja 1903 po Kristovem rojstvu! Tako delež so dozele razmere! A mi kličemo oblastim: kakoršnje ste si jih vzgajili, s takimi morate sedaj iskati — kompromise, ki se ponosno odklanjajo! Kakor dejstvo, ki govori cele knjige, moramo še pripomniti, da društvo »Unione« sestavljajo tudi državni uradniki italijanske narodnosti in njihovi otroci!

Mera je torej polna!

Vesti iz Kranjske.

* Medvedje — pasažerji v brzovlaku. Predvčerajšnjim zvečer je pripeljal kneza Auersperga lovec v Ljubljano tri mlade medvede, s katerimi se je odpeljal v St. Poelten. Ko je lovec vstopil s medvedji v brzovlak, so ti začeli tuliti, da so se pasažerji prestrašili in bežali iz kupeja. Lovec je imel medvede v košu. Ko so pasažerji videli, da so medvedje še zelo mladi so se pomirili in šli nazaj v kupeje. Lovec pa je moral z medvedji ostati v vozu na fedaiku.

* Novorojenček se je — sežgal. V vasi Zgornja Sraža, obč. Prečnja, sodnega okraja Novomesto, je posestnikova žena Marija Durovec dne 28. m. m. zvečer povila dete. Ker novorojeno dete ni dalo s prvega nobenega glasu od sebe, položila je je babica na peč, da bi »prišlo k sebi«. Otrok je začel kmalu ječati, vendar so ga pastili na peči še kakšne dve uri. Ko pa so dete slednjč vzeli s peči, je bilo na nekaterih mestih hrbita že tako »žgano, da se je koža lupila. Proti 3. uri popoldne so nesli dete h krstu, a naslednjega jutra je umrlo.

* Senožetški povelj vabijo na veselico s plesom in igro, katero priredijo v nedeljo dne 22. februarja 1903 v prostorih restavracije na »Stari pošti«. Vspored: 1. Nedved: »Zvezna«, pesem. 2. »Stotnik in njegov sluga«, igra v enem dejanju. 3. Iv. pl. Zajc: »U boj«, pesem. 4. Hajdrih: »Jadransko morje«, pesem. 5. Tombola. 6. »Lepa naša domovina«, pesem. 7. Ples. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 stot., obitelj 1 krono. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metodija, se preplačilom ne stavi meje.

O d b o r.

* Krojaška zadruga. Ljubljanski krojaši so ustanovili zadrugo za prodajo surovin. Dne 11. t. m. se je vršil ustanovni shod, katerega se je udeležil tudi obrtni instruktor iz Grada dr. Rücker. Le ta je pojasnjeval navzočim pomen in važnost zadrug za prodajo surovin. Kakor kapitalist tako mora tudi mali obrtnik skušati, da čim ceneje dobiva svoje potrebščine. — Ker pa mali obrtniki nimajo dovolj denarnih sredstev na razpolago, morajo se družiti. Take zadruga slijo tudi trgovci, da nžajo cene blagu.

Shod je sklenil po daljši debati soglasno, da se osnuje krojaška zadruga v kateri se bodo prodajale surovine. Vsaki delež bo veljal 100 K, katerega bo možno plačati v obrokih. — Pristop bodo imele tudi ženske šivilje.

Vesti iz Štajerske.

— Uradniki v narodni službi. Če je kakov slovenski uradnik — pravi »Süddeutsche Presse« — katere si bodi kategorije le prestopil prag »Narodnega doma«, ga že javno razkrivajo in ovajajo za narodnega hujskača in rogovileža. I ti nemški listi pa poročajo dan na dan, kako nemški uradniki vestno

vrše narodno službo po nemških družtvih. V Brezicah imajo n. p. nemško društvo »Deutsches Heim«. Odborniki tega društva pa so skoro sami — e. kr. uradniki....!

Slavna Koerberjeva — nemška vlada si je lepo osvojila znani rek: ako dva delata isto, ni isto. Kar je pa pri slovenskem uradniku hujskanje in rogoviljenje, je pri nemškem uradniku samo ob sebi umevna — čednost! Pa tudi plačilo ne izostaja, ne za slovensko zlo delo in ne za nemško vrlino: eni morajo iz dežele štajarske, drugi zasedajo njihova mesta! Vse to, seveda, v imenu notorične — objektivnosti sedanje vlade!

— Lov na slovenske otroke. V Pekrah pri Mariboru imajo nemško šolo, ki je veliko nepotrebno breme za občino. Šola je dvorazrednica. Zdaj si brusijo nemškutarji pete, da se šola razširi v trirazrednico. Ker pa nimajo nemških otrok, love slovenske z vsemi možnimi sredstvi. Na božičnici, za katero je došel denar iz Berlinu, so delili otrokom darove. Potem pa je učitelj pograbil po sladkarijah in jih je začel ponujati slovenskim materem, ki so bile privedle male otroke seboj, češ: »To imate tudi ve, da boste svoje otroke k meni pošiljale v šolo!« Človek res ne ve, ali bi izražal svoj gaus na takem stopanju, na takem nemoralnem lovu za dušami, ali naj bi jokal nad materami, ki poslušajo tako vabo, ne da bi pljunile tja — pred-se od jeze in srama, ko se jim ponuja taka cena za — duše njihovih otročičev, za njihovo krv!

Naša organizacija na Spodnjem štajarskem. »Zveza slovenskih posojilnic v Celju« bo obhajala letos meseca aprila 20 letnico svojega obstanka.

Včeraj smo javili, da se je v Rogatecu osnovala posojilnica in hranilnica. Danes nam je dodati, da se taka zadruga snuje tudi v Kozjem.

— Trije otroci zgoreli. V Gruškoveu pri Ptujju so zgoreli trije otroci zakonskih Frana in Neže Pelič. Dne 3. t. m. sta odšla imenovana od hiše ter sta zaprla v hišo svoje otroke, 6 letno deklico, 3 letnega dečka in dojenca v zibelki. Ko je prišla žena domov, našla je sobo polno dima. Planila je v sobo ter našla otroke strašno opečene na tleh. — Najbrže so se ponesrečeni otroci igrali z užigalicami ter se jim je užgala obleka in postelja.

Razne vesti.

Jubilej uradnega lista. Dunajski uradni list, »Wiener Zeitung«, bo v mesecu avgustu slavil 200 letnico svojega obstanka. Prva številka tega lista je izšla dne 8. avgusta 1703 pod naslovom »Wiener Diarium«, iz katerega se je potem razvila »Wiener Zeitung«.

Prijatelj velike družbe sv. Luke je predsednik Zjedinenih držav ameriških, Roosevelt. Dvema damama, ki izdasti kojigo o ameriških ženah, je pisal tako-le: »Možki ali ženska, ki se namenoma nočeta ženiti, ker jima je arce prehladno in mozeg preplitek, sta zločince na človeštvu in bi ju morali prezirati vsi zdravo misleči ljudje.«

No, mnogo je ljudij — zlobni ljudje pa trdijo, da so ženske sila redke med njimi —, ki sodijo drugače, nego spoštovani ameriški predsednik in menijo, da to je ravno zdravo, ako se človek — ne ženi!

Nima slabega želodca daneski pesnik Ho-yer Drachman, ki se je že dvakrat oženil, se že dvakrat ločil in se sedaj v tretjič ženi z žensko, ki je — tudi ločena! Dobro mu teknilo!

Nadina Slavjanska pred sultanom. Ta glasoviti ruski zbor je začel te dni svoj turné po glavnih mestih balkanskega polotoka s koncertom v Carigradu. — Čim je sultan doznal, je pozval zbor Slavjanske v Jildiz Kiosk, v dvorano gledališče. Na željo sultanovo so morali pevati tudi veličestno himno »Bože, carja hrani!« Vsi so vstali in vstal je tudi sultan. Na prošnjo sultanovo je ruski poslanik v Carigradu, Zinovjev, iz lože ven zaklical gospej Slavjanski: »Nadina Dimitrijeva! Njegovo veličanstvo sultan se pristržno zahvaljuje na visokem užitku, ki ste mu ga priredili se svojim pevanjem. Njegovo veličanstvo vam želi vsaki uspeh v bodočnosti«. Gospa Slavjanska je stopila na kraj odra, se obrnila nasproti sultanu in spregovorila: »V imenu vsega zbora se zahvaljujem vsému sultanekemu veličanstvu na dobrih in lahkavih željah. Nam je drago, da smo vam priredili mal užitek se svojim

skromnim pevanjem. Želimo vam, vaše sultanisko veličanstvo, dolgo življenje, a bodite milostljiv mnogim milijonom svojih krščanskih podanikov«.

Na to je došel na oder neki Turek, ki je na srebernem krožniku izročil Nadini 350 turških lir, briljantno zvezdo reda Stefakata za gospo Slavjansko; red Medžidje za nje soproga, a za vsacega pevca in pevko po eno svetinjo za »znanost in umetnost«.

Po koncertu je bila družba sijajno pogostena.

Mama!

»Pojdi z Bogom, a rajše bi Te videla mrtvega, nego da se mi vraeš brezverec!« vzklila ste mi, ko sem zapuščal domače ognjišče in šel v življenja viharji boj.

Mrtvega bi me raje videla, Vi, moja dobra mamica, nego brezverca; Vi, dobra moja mamica, ki ste me tako ljubila, ki se niste ustrašila stopati z mano v naročju po ognjenih hlohkih, ko ste mi hotela rešiti življenje!

Solze odgovarjale so materinim Vašim solzam in rajše naj bom mrtav... nego, naj se povrnem v naročje svoje matere tak, kakoršnega me nočete, kakoršnega bi me znala sovražiti, da si me sedaj tako ljubite, da si sem Vaš — sin!

In šel sem... Ljubezen do matere in Vaših krščanskih nauk ostala mi je v sreč.

Zahajal sem k propovedim sv. Justa... Kar so zagnali židovski listi krik, da slovenske propovedi pri sv. Justu ni več.

Žalostjo v sreč sem Vam sporočil, dobra mi mamica.

Kako srečnega sem se čutil v cerkvi v Rojanu! Prav tako je vse bilo, kakor pri nas doma. Kar so me različne godbe in razni umetaljni ognji preplašili iz moje pobožnosti in glasna kletev v pobožnih Rojančanov mi naznanja, da je v Rojanu začel župnikovati — drug župnik!

V sreč me je bolelo, ko sem Vam pisal moja dobra mamica, da ne morem več zahajati v rojansko cerkev...

Vedno po naukih Vaših, dobra mi mamica, udeležiti sem se hotel spreveda z zastavo pri sv. Jakobu.

Sporočil sem Vam, da sem sklenil, da ne bom z-lajal več na nikakoršno pobožnost, ker sem videl povsodi in se prepričal na lastne oči, da nas nočijo, da mene, kakor Vašega slovenskega sina, nočejo in ne marajo več niti v cerkvi.

In Vi, ljuba mi mamica, ste plakala!

Ste li plakala nad mano, ali nad tržaskimi razmerami v cerkvi?! Ste mi li želela smrti, kakor ste se izrazila ob slovesu? Oh! smrti naj želite svojemu otroku, katerega ste vedno ljubila nad vse?!

Da, znano mi je bilo, da ste plakala...! In mene je to bolelo... A znano mi je bilo tudi, da mene, Vašega sinu, Vi niste preklinjala...

In prikazala se je zvezda Danica na tržaskem slovenskem ozemlju v osebi biskupa Drohobreckega.

Vi ste bila, moja ljuba mamica, pri meni, ko sem se napravljal na božjo pot v Rimanje.

In blagoslavljala ste me, ko sem odhajal...

In molil sem vspricho pričakovanega biskupa in mislil... molil... kakor ste Vi molila za-me... In ko je on blagoslavljaval verne ovčice, ki so klečale pred njim — med katerimi sem bil tudi jaz — mislil sem na Vas, ljuba mi mamica — stegnil sem košček kruha, da tudi ta kruhek, ki je bil namenjen Vam, moja ljuba mamica, bo deležen slovenskega bogoslova!

In srečen sem se povrnil domov. In kako srečna ste bila Vi, ko sem Vam dal v dar oni košček kruha...

S solzami v očeh ste pokusila onega kruha, a pojesti ga niste mogla, ker solze radosti Vam niso dopustile...

»Sin moj, kako sem jaz srečna, da Te vidim tako pobožnega!«

In mama, sedaj so prišli okrajni glavarji, orožniki, ki so zapečatili in zaprli ono cerkev... Orožniki hodijo po vseh... v ono cerkev prihajajo laški duhovniki... ljudstvo umira brez duhovnika... žugajo ljudem, da jim celo pokopališče zaproji! — — — — —

Kaj naj storim?! Ali naj zatajim Vas in one mile molitvice, ki ste me jih Vi učili?! Mama, kaj naj storim?!

Že Vas čujem, kaj mi pravite! Ta sila, ki je sedaj nad nami, ne more trajati. A zmagati da mora kmalo... kmalo... Vaša mila slovenska beseda... Vaša mila slovenska molitev!

Brzjavna poročila.

Preosnova poslovnika zbornice.

DUNAJ 13. (B.) Odsek za preosnovo poslovnika zbornice poslancev je po predlogu poslanca Gr a b m a y e r j a izvolil pododsek 16 členov, kateremu je dal nalog, naj predloži svoje predloge za osiguranje parlamentarne pristojnosti, reda in disciplinarne oblasti predsednika ob istočasnem varstvu parlamentariške svobode, neizogibne potrebne temeljitosti razprav in pojednostavljenja poslovanja.

Predlog posl. Schalka, naj odsek najprej določi nemški jezik kakor jezik parlamenta, je bil odklonjen 26 proti 6 glasom. V pododsek so bili izvoljeni David Abrahamoviz, Conci, Derschatta, Dzieduszycki, Fuchs, Götz, Grabmayer, Kaiser, Kramar, Vaclav Hruby, Lupul, Parish, Pattai, Pernertorfer, Platz, Schalk.

Državni zbor.

DUNAJ 13. (B.) — Zbornica poslancev. — Zbornica je začela prvo čitanje novele k tiskovnemu zakonu.

Dogodki v Macedoniji.

ATENE 12. (B.) »Agence Havas« poroča: Vlada ima dokaze v rokah, da odposlanec b lgarskega komiteja skušajo Macedonee, bivajoče na Grškem, pregovoriti, da bi v gružah prekoračili grško mejo in se poda'i v Macedonijo. Ti emiserji se pridno zasledujejo. Vest, da se pripravljajo tudi grške bande, je neosnovana.

Kraljica mati Kristina.

MADRID 13. (B.) Kraljica-mati Kristina je včeraj se svojo sestro infantinjo Terzo odpotovala na Dunaj.

Štrajk na Španjskem.

MADRID 12. (B.) Ministerski predsednik Silvela je izjavil v nekem pogovoru, da imajo štrajki dvojen značaj, in sicer značaj boja med kapitalom in delom in značaj anarhističnih stremiljenj. Glede prvega bo vlada skušala doseči sporazumljenje. Na drugi strani pa bo energično nastopala proti kaliteljem reda. V Cadixu je štrajk omejen na delavce v solnih, v Corronni pa utegne nastati splošni štrajk.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijski list »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijski list »Edinost« v Trstu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksandar Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
I R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Teas, Piazza Rosario št. 2
vagal (solsko porošlje)
Via Limitanen In Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Veliki izbor tapetarij, sreci in lila. Iz-
vršaje naročbe tudi po posebnih zahtevih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI KATKI ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti poštvajo se na pa. ogorod
ali železnico franko.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavarje posloplja in preničuje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenijo tako in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Pisarna

Dr. Gregorina in Dr. Slavika
vsprejme pisarja vežbenika.

A. Hubmann, Corso 19

Rokavice glase, dolgost na 16 gumbov glid. 3.—, na 3 gumba tudi v barvah, 1. vrste glid. 1.20, na 2 gumba glid. 1.—; za gospode glid. 1.20, prave angleške (specijaliteti glid. črne na 3 gumba) glid. 1.30, na 2 gumba glid. 1.20, ponarejena, oza na 2 gumba po 50 nvč. Švedski (za prati) na 2 gumba po glid. 1.20, za častnike glid. 1.10, za močve 70 nvč. Rokavice pere, popravlja v 24 urah. Sprejema naročbe po meri.

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-
stoječa iz

14 krasnih drago-
cenih predmetov
in sicer:

- 1 ura od ziklja, Anker rement. (na željo tudi posr. br.) z lepo razrezanim pokrovom, očeno, urejena s 3 letnim jamstvom in skatlico.
- 1 krasna greda ali niklosta okrepna veržica s privetom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za krevate z im. tir. briljant.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in oviatnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 zapno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 glid. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.

Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Fazprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Pristen brinjevec

liter po 2 K 20 st prodaja PETER ŠMID v Selcah nad Škofjoloko

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Cenike razpošilja franko.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod pri domačega zdravnika na

2. Če želite le na originalne steklenice z zavitihi z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
1. Elizabetino ulico 5.

Paglianova pijača

● ● ● prof. Ernesta Pagliano ● ● ●
nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.

Odlikovano na narodni farmacevtični razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdko

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco štev. 4.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško

istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanje na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K. ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju žetivne ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
7. Telefon 469.

Prodajalnica ur F. Haslinger

zaprisežen izvedenec in urar c. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)
nasproti štev. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerikoli množini in kateresibodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

Odda se v najem

v sv. Križu pri Trstu hiša štev. 81, spadajoča pod Nabrežino, ob cesti in z nastopnimi prostori: v pritličju kuhinja, ena velika dvorana, ena stranska soba, čimnata in klet; v prvem nadstropju pet sob. Prostori so jako primerni za gostilno. Natanjncje se izve pri lastniku Franu Košuta v sv. Križu št. 24.

V manifakturni trgovini

tyrdke GIUSEPPE BOLLE

v ulici Nuova, nasproti palače Salem

Kuhinjske brisalke	od 10 nvč. naprej
Namizni prti bel	12 „ „
„ „ in barvani	55 „ „
Brisalniki od platna	20 „ „
„ iz Tunisa	15 „ „
„ dlakasti	45 „ „
Garnitura za 6 oseb	1.80 „ „

Velikanski izbor žepnih rut od kotenine in platna itd.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani 11) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

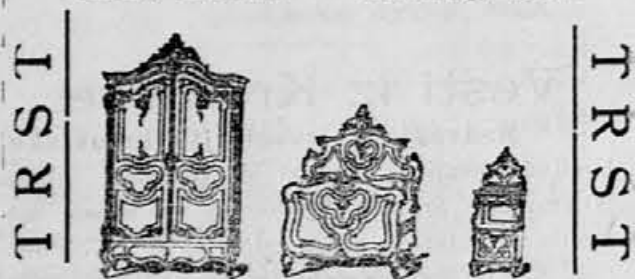
Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so poštarne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadaje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Sondra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od glid. 6.50 do 24, za dečke od glid. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od glid. 3. do 8. zimске močne in v velikem izboru od astrahana od glid. 5 — podšite jope z ovratnikom od astrahana od glid. 5 — 14, ravno take p. odšite s kožuvinom po glid. 12 — 14. Površne suknje v velikem izboru od glid. 18 — 32. Jopice za dečke v raz. oblikah in barvah, volnene hlače od glid. 2.50 — 5, finejše od glid. 5 — 9. Velik izbor oblek za otro. za moške in dečke po od glid. 2.50 — 10. Haveloki (zlojedva koža), najnižjih cenah. Hlače od mo. škica (zlojedva koža), za delavce izgotovljene v lastni uredilnici na roko, v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce glid. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja oblek, po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice štev. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapa'e kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitniške kavicije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.